No. 8. 1835.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Woensdag den 9 Januarij.

LATERE BERIGTEN DER COURANT,

van *Dingsdag* 8 *Januarij*,

behelzende de laatste *Fransche* en *Belgische* Nieuwstijdingen, benevens de *Fransche Beursprijzen* van den volgenden dag.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 7den Januarij

Z. M. fregat *Eurydice*, kolonel ter zee *Lucas*, de bombardeerkorvet *Medusa*, kommandant *Courtier dit Dubicar* en de korvet de *Komeet*, zijn zaturdag middag van de Schelde ter reede van de stad Vlissingen gekomen; deze bodems werden door drie stoombooten gesleept, namelijk de *Curaçao*, *Hercules* en de beurs van *Amsterdam*. Het fregat *Proserpine* zal, naar men verneemt, insgelijks spoedig naar Vlissingen afkomen.

Zaturdag avond is een schip met omtrent 90 zieken en gekwetsten, meest van de 7de, 9de en 10de afdeelingen, uit het hospitaal te Antwerpen geëvacueerd, te Vlissingen aangekomen.

— De grenzen aan de westelijke zijde dezer provincie zijn reeds sterk door de belgische troepen, tot het korps van *Daine* behoorende, bezet. De te Santvliet gelegerden hebben zich al spoedig na hunne aankomst veroorloofd de grenzen te overschrijden. Onder de gemeente van het thans onbezette Ossendrecht, moeten eenige bunner bij eenen landman eenig spek geëischt en medegenomen hebben. Een twaalftal, alleen met zijdgeweer gewapend, heeft zich laatstleden zaturdag in het dorp zelven vertoond; maar, onderscheiden woningen te zijn geweest, zonder evenwel ongeregeldheden te plegen, hebben zij bij niemand, wiens woning een weinig afgelegen was, eenige kleinigheden ontvreemd. Wij twijfelen niet, schrijft men ons, of de wakkere bezetting van Hoogerheide, onder het bevel van den verdienstelijken majoor *van Kirkhoff*, zal de Belgen van het doen van meer dergelijke besoeken in het vervolg weten terug te houden.

In een ander berigt, uit Bergen-op-Zoom, wordt het aantal Belgen op onze grenzen aan die zijde dezer provincie, op omstreeks 5000 man begroot en insgelijks verzekerd, dat zij ons grondgebied niet ontzien en hetzelve gedurig overschrijden bij het doen hunner dagelijksche patrouilles.

— De heden avond ontvangen belgische bladen houden berigten uit Engeland van den 5den dezer. In dezelve vindt men, uit eene tweede uitgave van het londensch blad *l'Albion* overgenomen, den korten inhoud eener nieuwe overeenkomst tusschen Frankrijk en Engeland den 30sten, of volgens den engelschen *Courier* den 31sten ll. gesloten, en tot eene eindelijke schikking der hollandsch-belgische aangelegenheden betrekking hebbende. De text van dit document wordt gezegd, genoegzaam overeen te komen met de reeds hier te lande bekende bijzonderheden, wegens de voorstellen of het ontwerp in het begin der vorige week bij onze regering ontvangen, welke men vermeent dat door haar niet anders, dan als grondslag voor nadere onderhandelingen, zouden kunnen aangenomen worden. Zie hier overigens de artikels zoo als *l'Albion* dezelve mededeelt:

Art. 1. De forten Lillo en Liefkenshoek zullen aan de Belgen tien dagen na de ratificatie worden overgegeven.

2. De vaart op de Maas zal aan de onlangs voor België vastgestelde reglementen worden onderworpen.

3. De vaart op de Schelde zal geheel vrij zijn tot de sluiting van een eind-tractaat tusschen Holland en België.

4. Het transit van belgische koopwaren naar Duitschland zal vrij zijn, behoudens matige regten voor het onderhoud der wegen.

5. Vrijdom van straf voor alle staatkundige misdrijven is aan Venloo en de Luxemburg verzekerd.

6. Ontruiming van Venloo en van het hollandsch gedeelte van Luxemburg door de belgische troepen.

7. en 8. Terugbrenging van het hollandsch en belgisch leger op den voet van vrede.

9. Restitutie aan de wettige eigenaars van de door het engelsch en fransch gouvernement in beslag genomen eigendommen.

De engelsche *Courier* de echtheid van dit ontwerp erkennende, laat er de aanmerking op volgen, dat het antwoord van koning *Willem* gemakkelijk te voorzien is en vervolgt daarop in dezer voege:

» Wat vraagt men hem? Men vraagt hem, met eene onnozelheid welke ons in een veteraan in de diplomatie hoogstens bevreemdt, om datgene toe te staan waartoe noch de sedert twee jaren gefabriceerde protocollen, noch de jongste dwangmaatregelen hem hebben kunnen bewegen.

» Wat het voorstel betreft, om de Schelde open te laten, tot na de onderteekening van een eind-tractaat tusschen Holland en België, zulk eene vraag is eene groote kinderachtigheid; (de *Courier* gebruikt de fransche woorden *pure niaiserie*) dit zou het eind wezen alvorens begonnen te zijn. De kwestie loopt thans geheel en al of grootendeels over de Schelde.

» Welk is het doel van dit nieuw ontwerp van overeenkomst? men moet niet gelooven, dat lord *Palmerston* en vorst *Talleijrand* zich hebben voorgesteld, dat Holland er in toetreden zal. Men moet derhalve wel gelooven, dat hun doel geweest is om de stellige weigering van Holland te hebben, van er in te bewilligen.

» Wat zal men dan doen, die weigering hebbende, zullen Frankrijk en Engeland dan trachten deszelfs toetreding door geweld te verkrijgen? Geenszins."

— De *Times* van den 4den vermeent reden te hebben om te gelooven, dat het geschut van de citadel, in weerwil der verklaring van den franschen *Moniteur* dat hetzelve krijgsgevangen zou blijven, verlof krijgen zal van naar Holland terug te keeren, zonder zich aan eenige voorwaarde te behoeven te verbinden.

— Graaf *Pozzo-di-Borgo* is laatstleden woensdag te Londen aangekomen; hij heeft lord *Palmerston* in deszelfs hotel een bezoek gegeven; doch overigens was er nog niets gebleken, van het staatkundig doel zijner komst.

— De berigten uit België van heden, behelzen weinig van aanbelang. Verscheiden belgische bladen verhalen, dat het fransche 22ste regiment van linie, dat te Borgerhout nachtverblijf te hebben gehouden, alvorens zijnen terugmarsch te vervolgen, de citadel heeft willen bezigtigen; het geheele regiment is alzoo met ontrold vaandel de vesting binnengetrokken, heeft er langer dan een uur vertoefd en is daarna door de poort van de esplanade weder uitgetrokken om zijnen marsch voort te zetten. Door Gent is gisteren gepasseerd de 2de brigade der divisie *Fabre*, onder den generaal *d'Hincourt*, uit twee regimenten van linie en een regiment hussaren bestaande. — De bij de inneming van het fort St. Laurent gevangen genomen manschappen, die vooreerst te Gerardsbergen verbleven waren, zijn laatstleden woensdag van daar naar Duinkerken vertrokken, om zich bij hunne overige krijgsmakkers te voegen.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 5den Januarij.

In naam der commissie voor de petitien heeft de heer *Sappey* heden aan de kamer verslag gedaan van de adressen, die in het belang der hertogin *van Berry* op het bureau waren nedergelegd. Ten aanzien van de meeste derzelve is de commissie eenstemmig van oordeel geweest, dat men tot de orde van den dag behoorde over te gaan, terwijl zij heeft voorgesteld, ten aanzien van eenige andere, wier uitdrukkingen wellicht eene verwijzing in regten zouden verdienen, aan den minister van justitie mede te deelen. De discussien over dit onderwerp zijn bij het afzenden dezer berigten begonnen. Hoezeer het gouvernement intusschen met de toelating over de maatregelen ten aanzien der hertogin *van Berry* te nemen, zich in verlegenheid bevindt, blijkt ten volle uit een artikel, heden in het *Journal des Débats* opgenomen. Onder voorwendsel van het vlugschrift van den heer de *Chateaubriand* te wederleggen, wordt daarin met zoo vele woorden gezegd, dat de hertogin *van Berry*, als eene onafhankelijke magt, het gouvernement, door de revolutie van Julij gevestigd en waardoor haar zoon van den troon van Frankrijk is uitgesloten, den oorlog heeft aangedaan; dat zij, indien door hare partij de overwinning ware behaald, thans het oppergezag zoude uitoefenen, maar, evenzeer als het regt van den oorlog, zich de nadeelige gevolgen moet getroosten, aan hen haar tegenstanders niet ten kwade konde duiden, wanneer deze haar buiten staat hielden om dergelijke pogingen op nieuw te beproeven.

— Een vrij groot aantal jonge lieden hebben zich gisteren vereenigd, om den heer *de Chateaubriand* luimige hulde, over de edelmoedige verdediging der hertogin *van Berry*, aan te bieden.

— De gezanten van Pruissen en België hebben heden, ten gevolge der ontvangst van belangrijke depeches, eene conferentie met den heer *de Broglie* gehad. Het vertrek des konings blijft op den 7den dezer bepaald; binnen weinige dagen later zal het geheele hoofdkorps België hebben ontruimd.

Onder de diplomatieke ambtenaren is, behalven de reeds vroeger aangemelde, nog tot de volgende verplaatsingen besloten. De graaf van St. Priest is tot gevolmagtigd minister te Rio Janeiro benoemd; de graaf *de Vaudreuil* vertrekt in dezelfde hoedanigheid naar München; de graaf *de Montebello* naar Koppenhagen; de graaf *de Murray*, die onlangs van Marokko is teruggekomen, naar Karlsruhe.

— De heer *Victor Hugo* heeft zich van het voorts der regtbank van koophandel in hooger beroep voorzien en zijne verdediging voor het hof van appel op nieuw aan den heer *Odillon Barrot* toebetrouwd.

— De fondsen waren heden (5 Januarij) genoteerd: de 5 pCt. kont. 100; op tijd 100,30; de 3 pCt. kont. 71,20; op tijd 71,25; Napels kont 84; op tijd 84,10; Sp. perp. kont. op tijd 58; Cortes niet genoteerd.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 8sten Januarij.

Door Z. M. zijn benoemd geworden, bij het 2de bataillon der 1ste afdeeling Noord-Brabantsche schutterij: tot kapitein jonkheer *J. P. J. A. de la Court*; tot 1sten luitenant *H. M. Hoppenbrouwers*.

— Den 2den dezer is in den ouderdom van 57 jaren overleden de Heer *J. G. Baron Melvill van Carnbée*, Schout-bij-nacht, in dienst van Z. M. den Koning der Nederlanden, Ridder der militaire Willems-orde, en der orde van den Nederlandschen Leeuw.

— In den vroegen morgen van zondag 4 dezer is de [illegible] Etten en Leur buiten [illegible] geschen [illegible] der vlammen geworden; niettegenstaande [illegible] hulp en in weinige [illegible] dige pogingen van [illegible] bataillon der 2de afdeeling overijsselsche schutterij en der brigade

marechaussée, beide in de nabuurschap gekantonneerd. De oorzaak van den brand is onbekend; de schade door dezelve veroorzaakt wordt op 18,000 guldens begroot; de molen is gelukkig verzekerd.

— Te Dordrecht is donderdag nacht de houtzaagmolen *de Valk*, staande op den Noordendijk, even buiten die stad, geheel afgebrand. Tot donderdag avond ten 11 ure was er nog in gewerkt en reeds omtrent middernacht sloegen de vlammen naar buiten, terwijl omstreeks half 2 ure de molen met al wat er in was in de asch lag. Het huis en eene houtloods zijn door de toegesnelde brandspuiten behouden gebleven.

— Eergisteren is gelukkig te Hellevoetsluis binnengekomen en thans veilig in het Nieuwe Kanaal liggende het fregatschip *de Koningin der Nederlanden*, kapitein *P. Sipkes*, komende van Batavia en bestemd naar Dordrecht. Ter hoogte van Dover gekomen was men op dit schip van de tegenwoordige omstandigheden nog geheel onkundig, toen men door een leotakotter van Dover, die enge sche papieren medebragt, van den toestand van zaken onderrigt werd. Niet dan met veel moeite, gevaar en beleid is het den kapitein van dezen bodem gelukt, het schip behouden in het vaderland te brengen.

— Onder de aanzienlijke giften dezer dagen aan het vaderland gebragt, verdient ook die eene bijzondere vermelding, welke onder meer andere in de *Staats Courant* van zondag, 6 dezer, op de vierde bladzijde, aan het slot der aankondiging van den minister van financien voorkomt, zijnde eene gift van twee stuks certificaten, herkomstig uit de negotiatie bij de wet van 6 januarij 1832 vastgesteld, ten gezamenlijken bedrage van *acht duizend vijf-en-zeventig guldens*. Het voorbeeld van dezen edelen onbekenden geven, bij vele houders van dusdanige stukken navolging vindende, zal zulks gewis eene aanzienlijke bijdrage voor 's lands geldmiddelen opleveren.

— Bij de elfde uitloting van oorlogslasten, die op heden heeft plaats gehad, zijn getrokken de navolgende Nommers:

3400. 11762. 8319. 3832. 1672. 1703. 6174. 13728. 3912. 2143. 3806. 12028. 5011. 1839. 5705. 9327. 14056. 7366. 5109. 1167. 13066. 1681. 8902. 6868. 7487. 1505. 6217. 6940. 6369. 13425. 13534. 10527. 181. 8970. 3887. 3527. 133. 3778. 3769. 14956. 1339. 13022. 11068. 9237. 9871. 7146. 3632. 721. 11459. 1756. 12811. 14794. 3267. 6999. 1541. 12062. 1667. 8339. 3314. 12374. 9876. 11928. 91. 7714. 221. 7243. 15362. 11750. 14108. 7191. 719. 13905. 7131. 7249. 327. 7009. 11469. 14814. 2690 en 14913.

— Volgens het van Regeringswege uitgegeven wordend Jaarboekje voor 1833, dat thans het licht ziet, beliep de bevolking van Noord-Nederland op 1 januarij 1832, 2,454,176 zielen, als in Noord-Braband 349,088; Gelderland 313,420; Noord-Holland 419,253; Zuid-Holland 487,179; Zeeland 136,991; Utrecht 131,677; Vriesland 209,766; Overijssel 181,082; Groningen 160,832; Drenthe 64,888. In 1831 zijn in ons rijk geboren 83070 kinderen, overtallen 72877, en 13585 huwelijken gesloten.

— Te 's Gravenhage zijn in 1832 geboren 1761 kinderen, waarvan 878 van het mannelijke en 883 van het vrouwelijke geslacht; zijnde 110 minder dan in het jaar 1831, en onder welke begrepen zijn 11 paren tweelingen; — overleden 2223 personen, waarvan 1177 van het mannelijke en 1056 van het vrouwelijke geslacht, waaronder begrepen zijn 210 militairen, 556 aan de cholera morbus overledenen; zijnde in het geheel alzoo 516 meerder overleden dan in 1831, en hebbende het getal der overledenen dat der geborenen alzoo met 472 overtroffen; — en gehuwd 415 paren, zijnde 78 paren meer dan in 1831.

— In de gemeente Delft zijn, gedurende het jaar 1832 geboren 292 zoons en 267 dochters, te zamen 559 kinderen, waaronder 6 tweelingen; gehuwd 89 paren en overleden 723 personen, te weten 398 van het mannelijk en 325 van het vrouwelijk geslacht.

— Te Rotterdam zijn in het jaar 1832 *geboren* 2588 kinderen, te weten 1319 van het mannelijke en 1269 van het vrouwelijke geslacht; — *overleden* 2881 mannen, 2680 vrouwen en 1343 kinderen; te zamen 3107, zoo dat 519 meerder overleden dan geboren; — gehuwd 988 paren. Voorts hebben er 3 echtscheidingen plaats gehad.

— In Utrecht zijn in het jaar 1832 geboren 305 personen van het mannelijk en 305 van het vrouwelijk geslacht, te zamen 610; het getal der overledenen heeft bedragen 396 van het mannelijk en 346 van het vrouwelijk geslacht, in het geheel 742; huwelijken [illegible] bedroeg het getal geborenen 692, overledenen 776, huwelijken 97.

— Binnen de stad en vrijheid van Utrecht zijn in het gepasseerde jaar geboren 1391 kinderen, als 721 zoons en 660 dochters, waaronder als tweelingen begrepen; het getal der overledenen bedraagt [illegible] waaronder van het mannelijk en 702 van het vrouwelijk geslacht, hierbij begrepen 65 doodgeborenen en 216 [illegible] in 's lijder hospitaal, dat der huwelijken bedraagt 225.

Het getal geborenen is 111 minder geweest dan in 1831, dat der overledenen 301 minder en dat der huwelijken 54 meerder.

— Te Hoorn zijn in 1832 *geboren* 136 kinderen van het mannelijke en 116 van het vrouwelijke geslacht, te zamen 252, zijnde 37 minder dan in het jaar 1831; — *overleden* 148 personen van het mannelijke en 93 van het vrouwelijke geslacht, te zamen 241, zijnde 17 meerder *overleden* dan in het vorige jaar; — en *gehuwd* 40 paren.

— Te Zwolle zijn in 1832 *geboren* 503 kinderen, te weten 260 van het mannelijke en 243 van het vrouwelijke geslacht; — *overleden* 281 mannen, 264 vrouwen, te zamen 545, en dus 61 meer dan in 1831; — *gehuwd* 90 paren.

— De fransche dagbladen gaan nog steeds, tot walgings toe, voort, hunne heldendaden, in proportie van 20 : 1 op te vijzelen, en Europa, het geile Europa en deszelfs millioenen soldaten toe te roepen: » Onze jonge soldaten zijn waardige afstammelingen van hen, die onze standaarden tot in Afrika zegevierend rondvoerden; zij zijn even onverwinnelijk als de overwinnaars te Arcole, Wagram en zoo vele andere groote veldslagen." — Hoort het Europa! de groote natie heeft 5000 Hollanders in 25 dagen overwonnen. Het kanon der invaliden heeft het aangekondigd en de Haan is van de overwinning blind en bedwelmd op het kapeeldak gevlogen. Zij leiden daaruit zeer logisch af, dat wanneer Frankrijk slechts wilde, Europa even als vroeger voor deszelfs legers zoude moeten nederknielen. Deze gevolgtrekking is voorwaar wel de meest beleedigende voor hen, die in 1813 en 1815 de fransche heerschzucht gevoelig smaakten, en hoe laag zijn die zelfde mogendheden in het oog der Franschen thans niet gezonken, daar zij, bij eene overwinning van 80,000 over 5000, zich durven verroorloven, het gewapend Europa als het ware den handschoen toe te werpen?

— Als een bewijs van de krankzinnigheid der fransche bladen moge het volgend berigt uit de *Temps* van den 17den December laatstleden strekken.

» De generaal *Lamoricière*, welke over de reserve van ons » leger het bevel voert, en die thans de bewegingen van het » Hollandsche leger gadeslaat, is dezelfde, die door zijnen onverwachten aanval (*aanval? ?!*) in de maand Augustus 1831 » den Prins *van Oranje*, niettegenstaande deszelfs overwinning voor » Leuven, dwong om terug te trekken. De eer van den eersten slag » toe te brengen, kon men voorwaar aan geene betere handen » toevertrouwen."

Van welken aanval laat het de *Temps* te droomen? Ons was wel bewust, dat de [illegible] ringewaardigd [illegible] met vrij fransche wind, zich bij den luitenant-generaal [illegible] vervoegde, om hem kenbaar te maken, dat hij orders had hem aan te tasten en dat deze hem zeer koel weg antwoordde, dat hij luitenant-generaal, zich in dat geval zoude verdedigen, waarop het winderige mannetje plotselijk zeer bekoeld en bedaard werd; maar van onverwachtsche aanvallen is ons niets ter oore gekomen.

— De tegenwoordige zamenstelling en ligging van het belgisch zoogenaamd observatie-leger, welke uit vijf divisien wordt gezegd te bestaan, is thans als volgt:

Eerste Divisie te Diest.

1e brig. staf te Beringen; 1e reg. jagers te voet te Beringen; 4de reg. van linie te Westerloo.

2e brig. staf te Diest; 10de en 11de reg. van linie in het kamp te Diest;

Brig. kavallerie, staf te Diest; 2de reg. jagers te paard, te Kumpt; 2de reg. lanciers te Herck-la-ville.

De 2de batterij artillerie te Diest; 5de batterij te Schepenhuevel; 3de kompagnie sappeurs mineurs te Diest.

Tweede Divisie te Heerenthals.

1e brig. staf te Bouwel; 3de reg. jagers te voet in het kamp te Bouwel; 9de reg. van linie te Beeel.

2e brig. staf te Turnhout; 7de reg. van linie te Turnhout, 8ste reg. te Heerenthals.

Brig. kavallerie, staf te Heerenthals; 1ste reg. jagers te paard te Gheel; 1ste reg. lanciers te Turnhout.

Derde batterij artillerie te Gheel; 8ste batterij te Heerenthals; 9de batterij te Lier; 4de kompagnie sappeurs mineurs te Lier.

Derde Divisie te Leuven.

1e brig. staf te Leuven; de partijgangers te Leuven, Antwerpsche burgerwachten te Leuven; 3de reg. van linie te Leuven.

2e brig. te Thienen; 2de reg. jagers te voet te St. Truiden, 2de reg. van linie te Thienen.

1ste reg. kurassiers te Leuven; gemobiliseerde gendarmarie te Sévenhem.

4e batterij artillerie te Leuven; 11de [illegible] te Thienen; 6de komp. sappeurs mineurs te Antwerpen.

Vierde Divisie te Mecheln.

1e brig. staf te Eeckeren; Bolsche, Doordsche en Lierasche burgerwachten te Stabrouck; 1ste reg. van linie te Capellen.

2e brig. staf te Schoonhoven; burgerwacht van Beveren te Schooten

Brugge te Wijnaerden, van Capitein te Deurne, 12de reg. lijnin te Francaerbrow, 1ab batterij artillerie te Eecheren; 12de batterij te Brasmet.

Zevende Divisie.

Staf te Doel, burgerwachten van Hengstveyen te Antwerpen, van Loven te Zwijndrecht; 5de reg. vaandrie te Antwerpen; 6de reg. Beyeren, 14de en 18de batterijen artillerie te Antwerpen; 2de compagnie sapeurs-mineurs, te Merxem.

Men verneemt dat van wege Z. Exc. de minister van binnenlandsche zaken aan de heeren gouverneurs der provincien dezer dagen onderscheidene voorschriften toegezonden zijn, omtrent de ten uitvoer legging van de wet betreffelijk de dienst bij den landstorm. Daarbij wordt onder anderen de kennis gegeven, dat de landstorm uit alle weerbare ingezetenen bestaat, die, niet reeds in persoon in dienst zijnde, den ouderdom van 18 jaren zijn ingetreden en hun 50ste jaar nog niet hebben volbragt, dat in de registers derhalve, welke, volgens 's konings besluit van 23 November l. l. in de gemeenten zijn aangelegd, zich allen moeten laten inschrijven, zoodra zij den ouderdom van 19 jaren intreden; dat evenmin zij, die, na ingeschreven te zijn, hun 50ste jaar hebben volbragt, zich kunnen laten afschrijven, en dat de registers voor deze in- en afschrijving steeds geopend moeten blijven; dat als vrijwilligers derhalve diegenen moeten beschouwd worden, die voor het volendigen van de 18 jaren, of boven de 50 zijnde, zich voor den landstorm laten inschrijven; dat, de wet alle weerbare ingezetenen voor den landstorm oproepende, voor zoo verre zij niet in persoon in dienst zijn, het duidelijk is, dat zij, die bij de nationale militie of de schutterijen eenen plaatsvervanger hebben, daardoor niet ontheven zijn van de dienstpligten, tot welke de wet op den landstorm hen roept; dat op onderscheidene plaatsen zich niet dienstpligtige personen aan den 2den en 3den ban der schutterijen vrijwillig hebben aangesloten, meestal met het oogmerk om, als rustbewaarders, tot handhaving der goede orde in de gemeenten mede te werken, gelijk dit lag in den geest der koninklijke besluiten van 4 en 11 October 1830, dat zij dus niet kunnen verpligt worden, om deel te maken van de bataillons reserve-schutterij en dienvolgens behooren tot den landstorm ten ware zij zich, naar aanleiding van art. 2 der wet, vrijwillig aan de schutterijen, en dus ook aan de reserve-bataillons, aansluiten; dat onder de benaming van vrijwillige korpsen ook begrepen worden die bij 's Rijks werven te Rotterdam en Hellevoetsluis, en derhalve de leden van die korpsen niet voor den landstorm behooren te worden ingeschreven; dat de gemeentebesturen voordra mogelijk de commissie of commissien moeten benoemen, en hun, die vermeenen mogten zich te kunnen gronden op de redenen van vrijstelling, welke bij art. 3 der wet zijn toegelaten, op te roepen, ten einde deze redenen in te brengen en te laten onderzoeken; dat de hulp aan de geneesen heelkundigen, die weigeren zich aan de commissie van onderzoek aan te sluiten, alleen door den gewonen regter kan worden opgelegd, en eindelijk dat art. 13 van 's konings besluit van 23 November 1832 de formatie of indeeling van den landstorm tot iedere gemeente beperkt, en dus uitsluit eene vereeniging van meerdere gemeenten in afdeelingen of districten, maar zoo echter de plaatselijke gesteldheid of eenige andere omstandigheden het wenschelijk doen voorkomen, om, hier of daar, van dien regel af te wijken, de gouverneurs deswege, in zoodanig bijzonder geval, de voorstellen overvrijd van de plaatselijke besturen moeten verzoeken.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 5den Januarij.

Het voorzittendschap heeft de bijeenkomst van den buitengewonen Zwitserschen landdag tot het laatst dezer maand verschoven, opdat langs dien weg vooraf door de kantonnale vergaderingen het nieuw ontwerp eener bondsakte, en het reglement voor den landdag zoude kunnen overwogen worden. Te Bern zijn voorts wederdrie hoofdofficieren, de majoors *v. Jenner*, *Zurbrugg* en *Luitscher*, die ten gevolge der zamenzwering van september laatstleden, in hechtenis waren genomen, in vrijheid gesteld.

De beide hoofden van het vorstelijk huis van Brunswijk, de Koning van Hanover en de regerende Hertog van Brunswijk hebben onlangs gemeenschappelijk eene verordening afgekondigd, waarbij aan de meerderjarige mannelijke leden der familie de verpligting wordt opgelegd om tot het aangaan van een huwelijk de toestemming te verkrijgen van het hoofd der linie waartoe zij behooren, en zulks onder verbeurte, voor de kinderen uit eene vereeniging zonder die toestemming aangegaan, van alle de regten en voordeelen, die aan hunne geboorte, binnen den omvang van het Duitsche bondgenootschap verknocht zijn.

De [illegible] van het hof van appel te Mancheu, die reeds vijf maal tot [illegible] in het tweede kanton van de Beijersche provincien verkozen [illegible] tot minister van justitie benoemd.

— Uit Berlijn schrijft men van den 1sten dezer, dat de Beijersche vorst *Joseph Wrede*, die aan de beraadslagingen der commissie voor militaire zaken van het Duitsch bondgenootschap heeft deel genomen, van daar naar Petersburg is vertrokken.

— Uit het onderzoek naar de woelingen, die onlangs te Keulen ontdekt werden, is het gebleken, dat deze zich meestal tot eenen kring in de mindere klasse bepaalden, dat dezelve partij echter ook elders hare aanhangers en een volkomen revolutionair doel had.

— De koning van Hongarije bevond zich den 29sten der vorige maand buiten gevaar, zoodat de openbare gebeden hadden opgehouden en de schouwburgen weder waren geopend.

— Uit Belgrado schrijft men van den 20sten December, dat eenige der districten, die volgens het tractaat van Adrianopel met Servie moesten vereenigd worden, de Turksche ambtenaren hadden verjaagd en in volkomen opstand waren. De Porte zou alzoo in de tegenwoordige omstandigheden waarschijnlijk genoodzaakt zijn, dit gedeelte van genoemd verdrag thans ten uitvoer te leggen.

ENGELAND.

LONDEN, den 5den Januarij.

Volgens tijdingen uit Deal tot den 3den Januarij, is aldaar de Fransche brik *Andromaque*, van 18 stukken, uit Brest aangekomen, om zich bij de vereenigde vloot onder sir *Pulteney Malcolm* te voegen. Zij had onder weg zich van een Nederlandsch handelsvaartuig meester gemaakt, hetwelk naar Ramsgate was opgezonden. Het Fransch fregat *Calypso*, hetwelk door het Engelsche schip *Talavera* overzeild is geworden, is, nadat de bekomene schade eenigzins hersteld is, naar Cherbourg teruggekeerd. Het schijnt niet ligt weder in dienst te zullen kunnen worden gesteld. Twee der Engelsche linieschepen, de *Southampton* en de *Spartiate*, hebben de vloot verlaten, doch in plaats daarvan heeft zich een ander linieschip, de *Malabar*, daarbij gevoegd.

— Op de Londensche beurs van den 2den is het berigt wegens het openen eener nieuwe geldleening van 300,000 ponden sterlings of *f* 3,600,000 voor Donna *Maria* van Portugal openbaar gemaakt. De inkomsten van Madeira en de opbrengst van 5000 pipen wijn, van welke laatste echter de oorsprong niet duidelijk blijkt, zijn als waarborgen voor deze leening aangeboden. Het gelukken daarvan is voor Don *Pedro*, indien hij zich te Oporto wil staande houden, te noodzakelijker, omdat van de vroeger te London gesloetene geldleening te zijnen behoeve bij voorraad niets meer in zijne handen kan komen, als zijnde bepaald, dat na het betalen van den eersten termijn daarvan, de overigen niet gestort behoeven te worden, zoo lang Don *Pedro* niet te Lissabon meester is.

— In de Londensche bladen tot den 4den wordt bij voortduring van gewigtige onderhandelingen over de Turksche zaak gerag gemaakt, die te Londen tusschen lord *Palmerston* en den gezant des Sultans, *Maujoreni*, plaats hadden.

Letterkundig Berigt.

Iris, bloemlezing uit buitenlandsche Tijdschriften, derde jaargang, No. 11 en 12. Te 's Gravenhage bij G. VERVLOET.

De beide boven aangekondigde nummers der bevallige en onderhoudende Iris, maken den derden jaargang of het tweede deel van dat tijdschrift kompleet. In beide deze nummers straalt wederom eene reeds vroeger gekenmerkte goede en smaakvolle keuze der te vertalene stukken door. Bijzonder heeft men daarbij in acht genomen de omstandigheden, waarin wij verkeeren: alles heeft hier te lande een krijgshaftig aanzien aangenomen, en om de rigting der tegenwoordig heerschende denkbeelden niet geheel af te leiden, leverde de redactie in haar n°. 11 en 12 twee romantische verhalen uit de krijgsgeschiedenis van vroeger en lateren tijd, beide even belangrijk als onderhoudend. *St. Pieter-de-Pissoher* (in n°. 11) is eene herinnering uit de veldtogten van den maarschalk graaf *Lobau*, en valt voor in het gedenkwaardig jaar 1813, tijdens de bezetting dier stad door het fransche leger. Het andere verhaal, getiteld *de Vossenheuvel* (in n°. 12), is eene episode uit den zevenjarigen oorlog, en heeft, behalve het onderhoudende boven het eerste verhaal, nog dit voor, dat het eenige nuttige lessen en wenken aan den jongeling krijgsman mededeelt. De kracht om zich boven de ongevallen des levens te verheffen, wordt daarin als een wezenlijk voorregt geschetst, en dat voorts eenmaal het regt over het onregt zegeviert; eene troost voor den ongelukkigen en een spoorslag tot volharding in het goede.

De vier verdiensten, de romances van den bandit, de jagerij, de uitvaart en de reizen van een pelsjager, zijn hoezeer ook van minder alooi, niet geheel onbelangrijk. Voor het overige prijst dit tijdschrift zich aan door eene zuivere behandeling onzer schoone moedertaal; eene hoedanigheid, welke men niet aan alle onze tijdschriften kan toeschrijven. De redactie ga dus op de ingeslagen baan voort, dan zullen wij ons voorzeker over het lang [illegible] kunnen verheugen.

Algemeen letterlievend Maandschrift, 15*de* en 16*de stuk*. Te Amsterdam bij A. VINK, 1832.

Met de bloote aankondiging dezer beide stukken, kunnen wij echter niet nalaten het gevoelen te kennen te geven, dat, naar ons inzien, dit tijdschrift sedert eenigen tijd veel ten goede gewonnen heeft.

Wetenschappelijke Berigten.

MIDDEL OM HET PUIVWATER VOOR HET WASSCHEN BRUIKBAAR TE MAKEN.

Deze bewerking bestaat, in het doen afzonderen en ontbinden derkalkachtige zouten, welke meestal met het puimwater vermonden zijn en die het schuimen der zeep beletten. Deze afzondering geschiedt door de *pot- of meelasch*. Een deel van deze stof is voldoende om twintig emmers water te zuiveren. Door de pot- of meelasch, goed door de gehoele hoeveelheid water te mengen, bekomt men eindelijk een witachtig bezinksel, en door voorzigtig het water daarvan af te gieten, verkrijgt hetzelve, voor het wasschen en ander huishoudelijk gebruik, dezelfde eigenschappen als het regenwater.

TEGENGIFT VOOR HET KOPERGROEN.

Volgens de vroegere opgave van Doctor *Orfila*, zou het water met suiker het beste tegengift voor het kopergroen zijn geweest. Later heeft men echter grondig aan dezelfs krachtdadige uitwerking getwijfeld. Thans is genoemde scheikundige geheel en al van zijne vroegere dwaling terug gekomen en heeft onlangs bekend, dat dit tegengift, vroeger door hem opgegeven, bij verscheidene toevallen door het kopergroen, geene uitwerking gehad heeft; doch, dat men door verscheidene proeven bewezen heeft, dat het water gemengd met eiwit het krachtigste tegengift in die gevallen is, dat men kent. Daartoe moet men het eiwit afzonderlijk tot schuim slaan en vervolgens sterk roerende met het water vermengen. Dit mengsel laat men de zieke drinken, en zoodra de buikwonden beginnen te verminderen, geeft men deze verzachtende dranken en lavementen. Het eiwit ontbindt het kopergroen, en zonder het koper oxide af, en wel in eenen niet gevaarlijken staat.

Te laat genomene voorzorgen doen dikwerf den winter-voorraad van aardappelen bevriezen; de zoete somtijds walgelijke smaak, welke zij daardoor aannemen, de snelheid, waarmede zij tot verrotting overgaan, maken ze in dien toestand dogschijnlijk tot gebruik of voeding ongeschikt, en meestijds worden ze altijd weggeworpen. Genomene proeven hebben echter overtuigend bewezen, dat de bevroren aardappelen nog zeer nuttig kunnen gebruikt worden.

Wanneer men de aardappelen in dien toestand in water legt, ontdooijen zij zeer spoedig, zijn alsdan, even goed als te voren, geschikt om te gebruiken, gemakkelijk wanneer zij fijn gestreken en met warm water goed dooreengemengd. Alsdan kan men ze tot stroop overbrengen en blijven ze geschikt om te distilleren.

De Boerderij dient men er met een goed gevolg brood van gebakken, nadat deze aardappelen door eenige der gewoonlijke wijze tot meel waren gebragt. Op de navolgende wijze is deze proef genomen:

De bevrozen aardappelen zijn na hunne eerste verweking of ontdooijing, aan eene zware drukking onderworpen geworden, daarna waschte men ze onderscheiden keeren, telkens met zuiver water, en liet ze eenen nacht in het laatste waschwater staan, waarna men ze wederom zamen perste. Den volgenden dag werden ze op eenen zolder uiteen gespreid en zonder verdere hulpmiddelen gedroogd. Na twee jaren tijds heeft men dezelve van uit deze bergplaats gehaald, fijn gemalen, van de schilstoffe gezuiverd, en hebben zij een zeer smakelijk brood opgeleverd.

Er bestaan vele groenten, welke men niet dan in regenwater tot spijze kan bereiden; onder anderen de snijboonen. Een chemist uit Nancy heeft echter bevonden, dat deze zich in putwater even goed laten toebereiden, door er een weinig azijn bij te voegen, of soms, in een zakje gedaan, gedurende de bereiding in te hangen.

GESCHIEDENIS TOT ONDERSTAND VAN BEHOEFTIGEN.

De Kunstschilder *Bauer*, te Berlijn, heeft, met edelmoedige belangstelling in den toestand van Oud-Nederland, door tusschenkomst van zijne Koninklijke Hoogheid Prins *Albert* van Pruissen, aan Hare Majesteit de Koningin-Moeder verzocht, dat haar behaagde toe te staan, dat hij, ten voordeele van behoeftige ingezetenen van Oud-Nederland, deze aanbiedt *zeven honderd negen en vijftig* lithographische platen, waarvan de waarde, volgens inteekeningsprijs, bedraagt de aanzienlijke som van *een duizend negen honderd negentien gulden zestig centen*.

Hare Majesteit heeft dat aanbod met welgevallen gelieven aan te nemen, en gemelde platen herwaarts doen zenden, met opdragt aan den Thesaurier van 's Konings Huis, om er den verkoop van te willen laten bewerkstelligen; en de opbrengst daarvan ten bedoelden einde, volgens Hoogstderzelver uitgedrukt verlangen, aan te wenden.

Dat Bestuur, dat zich heeft met het debiet der platen belast, is opgedragen door de Christin- en de Samaritaansche vrouw.

Eene Moeder met haren Zuigeling, voor . . . . - 0,90
Het portret van Z. M. den Koning van Pruissen, voor . - 1,60

Tot bevordering van een zoo heilzaam doel, worden uitdeze alle weldenkende Nederlanders uitgenoodigd.

Door het besteden van slechts *f* 6,90, ten behoeve van noodlijdenden, kunnen drie zeer fraaije platen worden verkregen.

Ook zijn zij afzonderlijk te bekomen.

Men wordt verzocht de aanwagen voor de buitensteden met vrachtvrije briefven te doen; ook worden dezelve niet in commissie verzonden, maar zijn gemakshalve, te Amsterdam, bij de kunsthandelaars *Buffa*, te Utrecht, bij Gebroeders *Caramelli*, te Middelburg, bij *S. van Bentham*, te Leiden, bij *van der Hoek* en Juffrouw *Schreuder*, te Rotterdam, bij *J. van Oostzee* en te Delft bij *de Groot* ter bezigtiging gesteld.

's Gravenhage, den 28sten December 1832.

Beurs-prijs der Effecten, te Amsterdam.

MAANDAG, 7 Januarij 1833.

Nederlanden, Werkelijke schuld, 2½ pCt.		*f* 42⅛	42⅜
Uitgestelde schuld.		7	7⅛
Kansbrieven.		15⅞	16
Amortisatie Syndicaat, 4½ pCt.		69⅛	70
Idem idem. 2½ pCt.		54¼	55
Oorlogs-lasten 1830 à 5 pCt.		92	92⅛
Vrijw. geld. 1831 à 5 pCt.		97⅝	98
Nieuwe idem. 1832 à 5 pCt.		78⅛	79
Schatkist-biljetten, 6 pCt.		99⅞	100
Handel-Maatschappij, 4½ pCt.		84⅜	85
Frankrijk, Inschr. op 't Grootboek 3 pCt.		70⅝	71⅛
Rusland, Bij *Hope en Comp.*, 5 pCt.		92⅞	93
Bij dezelfde 1822, 5 pCt.		93	94
Spanje, Certific. Amst. 5 pCt.		53⅜	54
Dezelfde 3 pCt.		23⅛	24
Uitgestelde schuld.		7	7⅛

VERKOOPING.

VAN

RIJPAARDEN EN PAARDENTUIGEN.

De Notaris DE BERGH, residerende te *'s Hertogenbosch*, zal op de Parade-plaats aldaar, op Zaturdag den 12 January 1833, des namiddags ten 2 ure precies, in het openbaar aan de meestbiedende tegen contante betaling verkoopen:

Drie extra schoone wel gedresseerde RIJPAARDEN, waaronder eene Merrie van *Woiserde*, en een Ruin van *Mecklenburgsch ras*.

Onderscheidene PAARDENTUIGEN, waaronder onder anderen *drie* nieuwe opregte Engelsche Zadels.

Alles toebehoord hebbende aan den Hoog WelGeb HoogEdelGestr. Heer DE GOMOENS, in leven Kolonel van den Algemeenen Staf des Legers, aan de gevolgen zijner op de citadel van Antwerpen, bekomene wonden, te Antwerpen overleden.

De voorschreve Paarden en Tuigen zijn dagelijks, des voormiddags van 10 tot 12 uren, te bezigtigen, in den stal geq. N°. 253, bij de Kruiskerk omtrent de Manege te *'s Hertogenbosch*.

In deze Boekdrukkerij is gedrukt en verkrijgbaar:

DE GEESTELIJKE STRIJD,

of

DE GEESTELIJKE WAPENRUSTING DES CHRISTENS,

door

THOMAS VAN KEMPEN.

Uit het Latijn vertaald door

J. J. VAN DER PALM.

Met Plaat. Prijs *f* 1,50.

De Eene Godvruchtige Fabriek van CASSA BAPTISTE MANSHEMDEN en DITO HALSKRAAG. JES, welker degelijkheid en civiele prijs, die van buitenlandsche fabrikaten verre overtreft, heeft tot gevolg van vele Militairen en andere ambulante personen, hare depots gevestigd te Breda bij Juffrouw *Jansen* in de Bindstraat in manufacturen; te 's Bosch bij *H. Hulskamp*, in manufacturen en modes magasineren in de Vughterstraat, Letter H. no. 346; te Tilburg bij de Wed. *L. van Spaendonk*; te Middelburg bij *Joh. Jacksen* in manufacturen; en te 's Gravenhage bij *Verveen* in manufacturen in de Veerstraat. De prijs der Mansheemden is per dozijn *f* 27 en per stuk *f* 2,40, ongewasschen 10 cents per stuk minder; terwijl dit dan Inteekeningen per dozijn *f* 24,00 bedraagt.

Ook zijn in gemelde depots een assortiment STROPDASSEN, voor één civiele prijs verkrijgbaar.

NB. Een assortiment Kraagjes en Stropdassen zijn, tot gemak van Inteekenaren in 't groot bij den heer LUIJCKX te 's Bosch verkrijgbaar van gemelde Fabriek.

SCHOUWBURG TE BREDA.

MET HOOGE TOESTEMMING.

Groote troep KOORDDANSERS en PANTOMIME-SPELERS, onder Directie van *NIEMECZEK*.

Op Woensdag den 9den Januarij 1833. FRADIAVOLO of *de Duivels broeder*, historisch Ballet-Pantomime in drie afdeelingen, gemonteerd met nieuwe Costumes, Decoratien, Changementen, Gevechten en een schitterend Apparaat, waarin voorkomt een Bengaalsch vuur, voorgegaan door ACROBATISCHE EXERCITIEN, door welke vertoonselen zal aanvangen met: DE APOTHEKERS IN DOODSANGST of *Arlequin opgenomen door een luchtballon*, nieuw Ballet Pantomime Arlequinade in 2 afdeelingen, waarin voorkomt eene Scène van Porcignac met de Apothekers en Pierrot.

In DE BROESE & COMP. te *Breda*, is verkrijgbaar:

JAARBOEKJE VOOR HET KONINGRIJK DER NEDERLANDEN, uitgegeven op last van Z. M. den Koning. . . . . 80 Ct.

Een JONGELING, gezond en sterk, van 18 à 20 jaren, gezegend met lust tot het DRUKKERIJ te leeren, adresseere zich in persoon bij hevengenaamden.

TE BREDA, BIJ DE BROESE en COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.